

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juantxo Arteaga Yeregi

*Lasarte-Oria,
Gipuzkoa
(1937)*

Aurkibidea

Biografia

Lasarteko kaleko etxe batean jaio zen Juan txo. Bost senidetan bigarrena da bera. Guraso biak lasartearrak eta baserritarrak zituen, aita Indianoenea baserrikoa, ama Larrekoetxekoa. Azpian perrategia zuen etxe batean bizi ziren. Aitak Michelinen egiten zuen lan. Haurtzaro osoa amaren Larrekoetxe baserrian pasa zuen, 15 urte bete arte. Ondoren, arotz-lanetan ibili zen hiru urtez. Azkenean, aseguru etxe batean lana topatu zuen eta han egin zuen lan erretiratu arte. Ezaguna da Juan txo herrian, politika-munduan izan duen parte-hartzeagatik. Ikastolaren eta herriaren sorreran asko lagundu zuen, elkarrizketan ederki asko azaldu zigun bezalaxe. [Maria Luisa Muguruza](#) emaztea eta [Rafael Ollokiegi](#) lehengusua ere elkarrizketatuta daude.

Zintak

LAS-023

- **Proiektua:** Lasarte-Oriako Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lizeaga, Irati
- **Data:** 2019-10-15
- **Iraupena:** 127 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Baserriak asko lagundu zien gerra denboran

- **Erref:** LAS-023/003
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:03:10. **Bukatu:** 00:04:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Guraso biak baserritarrek izateak asko lagundu zien gerra denboran, sagarrak etab. jan zitzaketen eta. Kaletarrek gose handia pasa zuten.

2. 15 urteak arte baserrian

- **Erref:** LAS-023/005
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:04:24. **Bukatu:** 00:05:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Txiki-txikitatik baserrian denbora asko pasa zuen Juantxok. Bertan egon zen 15 urte bete zituen arte.

3. Gerraostean gogoan du

- **Erref:** LAS-023/007
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:05:55. **Bukatu:** 00:07:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Gerraostea gogoan du, batez ere eskolako lehenengo eguna. Eskolaurrea bukatu eta eskola nazionaletara joan zen Juantxo. Maisuak falangistak ziren eta 'Cara al Sol' abestera behartzen zituzten.

4. Kalea erabat erdaldunduta

- **Erref:** LAS-023/008
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:07:20. **Bukatu:** 00:08:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Lasarteko kalea oso erdalduna zen, ez zuten euskararekiko harreman afektiborik. Lasarte liberalagoa izan da inguruko herriekin alderatuta.

5. Lasarte liberalagoa

- **Erref:** LAS-023/010
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:08:39. **Bukatu:** 00:09:18

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Hipodromoa Lehenengo Mundu Gerraren ondoren eraiki zen. Aberats asko erakarri zituen honek Lasartera. Auto-lasterketak ere egiten ziren. Europarekin hartu-emanak izan zituen herriak bi hauei esker, eta liberalagoa izan da.

6. Herrian 'caddie' mordoa

- **Erref:** LAS-023/012
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:09:27. **Bukatu:** 00:11:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Kanpoko jende asko joaten zen herrira Hipodromoaren eta Golf zelaiaren aitzakiarekin. Mutiko asko caddie lanetan aritzen ziren txanpon batzuk irabazteko. Liberalagoa egin zuen horrek herria, eta hortaz, erdaldunagoa.

7. Politikoki esnatzea

- **Erref:** LAS-023/014
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:12:18. **Bukatu:** 00:13:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Politika » Euskara eta politika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

20 bat urte bete zituenean Juantxo mundu sozio-politikoan sartu zen. 68-80 bitartean oso aktiboa izan zen arlo horretan. Mendizale elkarte bat berpiztu eta ikastolaren sorreran parte-hartu zuen.

8. Lasarteko ikastolaren sortzaile

- **Erref:** LAS-023/016
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:15:00. **Bukatu:** 00:16:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Mendizale elkarte bat sortu zen eta hor bildu ziren gurasoak izan ziren ondoren sortuko zen ikastolaren bultzatzaile, tartean, Juantxo. Liskarrak ekarri zituen honek herrira, ideologia politiko ezberdinen artean.

9. Astelehenero Cacerestik autobusa

- **Erref:** LAS-023/017
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:16:17. **Bukatu:** 00:19:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

Lasarte-Oria udalerriaren (eta udaletxearen) aldeko borrokan sartu zen Juantxo. Umea zela, 40ko hamarkadan, 1500 biztanle zituen, baina 50-60. hamarkadan asko handitu zen. Caceresko jende mordoa etorri zen.

10. Lasarte-Oriaren sorrera auzolanean

- **Erref:** LAS-023/019
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:20:04. **Bukatu:** 00:22:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Errepublikara garaian Lasarte herria sortzeko saiakera bat egon zen, baina arrakastarik gabe. Juantxo herrigintzan hasi eta astero biltzen ziren udaletxearen oinarriak zehazteko. Inongo dirurik gabe, dena deialde egin zuten. Franco hil eta alderdiak sortzen hasi zirenean, Juantxo mugimendutik irten zen.

11. Andereino falta izugarria

- **Erref:** LAS-023/021
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:23:42. **Bukatu:** 00:26:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Ikastolaren sorrerarako bilerak Urretxun egiten zituzten. Lehenengo

andereinoak gipuzkoarrak ziren. Dozena erdi bat andereino zegoen orduan, denak gipuzkoarrak. Joxe Lasari esker, La Salleko eskolak 'magisterio eclesiastiko' ematea lortu zuten.

12. Seminarioko ikasleak maisu

- **Erref:** LAS-023/023
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:27:09. **Bukatu:** 00:28:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Joxe Lasari esker seminarioko ikasleak ikastoletako maisu lanetan jartzen hasi ziren, magisteritza ikasketak oso urriak baitziren orduan. Joxe Lasa bera lehenengo maisua izan zen Elgoibarren.

13. Eskola nazionaletan euskara sartzen

- **Erref:** LAS-023/024
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:28:46. **Bukatu:** 00:31:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Ikastolen mugimendua eta sorrera garaten ari zela, euskara ikastolara muga ez zedin, eskola nazionaletan ere euskara sartzen hasi ziren. Hezkuntzako delegazioarekin bideratu zuten hori. Gurasko asko horren alde jarri ziren.

14. Sunbillara maistra bila

- **Erref:** LAS-023/026
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:34:47. **Bukatu:** 00:37:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Sunbillako parrokoa sozialki famatua zen, eta harengana jo zuten ikastolarako andereino bila. Hark magisteritza ikasitako emakumeen kontaktua eman zien, baina oso atzerakoiak ziren eta ez ezer egitea erabaki zuten.

15. Lasarteko lehenengo ikastola: pisu batean

- **Erref:** LAS-023/028
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:38:16. **Bukatu:** 00:40:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Etxe karratu bat bazen lasarteko irteera ondoan. Hango pisu batean ireki zuten lehenengo ikastola, Recondotarren laguntzaz. Mendizabal andereinoa hasi zen bertan, Elbira Zipitriarekin ikasitakoa.

16. Ikastolarako pisua debalde

- **Erref:** LAS-023/029
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:40:32. **Bukatu:** 00:43:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Lasarteko ikastolarako etxe bat aukeratu zuten, pisu batean jarriko zuten. Luzuriaga Pasaia fabrikara joandako familia baten etxea erabili zuten. Luzuriagatar batekin eta banketxeekin elkartu eta pisua debalde lortu zuten.

17. Ikastolan 40 ume

- **Erref:** LAS-023/031
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:45:00. **Bukatu:** 00:46:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Arantxa Mendizabal izan zen lehenengo andereinoa. 40 ume izan zituzten lehenengo urtean. Akademikoki ikastolaren balioa zalantzan jarri zuten batzuek.

18. Ikastolaren sorrera PNVk bereganatu

- **Erref:** LAS-023/033
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:46:26. **Bukatu:** 00:49:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Santa Barbara mendi taldea izan zen ikastolaren sorrera bultzatu zuena. Taldeko kide batzuk EAJn sartu eta ikastolaren mugimendua haien esku gelditu zen.

19. Ikastolak jende asko bereganatu zuen

- **Erref:** LAS-023/035
- **Iraupena:** 0:00:34. **Hasi:** 00:50:21. **Bukatu:** 00:50:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Arantxa Mendizabalek berak sortzen zuen materiala gero ikasleekin erabiltzeko. Lehenengo ikasturtetik beretik jendea bereganatu zuen.

20. Ikastolako irakasleentzat etxea

- **Erref:** LAS-023/037
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:52:59. **Bukatu:** 00:56:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Oso neska gutxi zeuden maistra lanetan aritzeko. 'Laguntzaile' lanpostua sortu zuten aurrekolarako. Etxe bat eskaini zitzaion ikastolako irakasleei.

21. Aizarnako bi neska ikastolako langile lanetan

- **Erref:** LAS-023/039
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:56:31. **Bukatu:** 00:58:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Atxaga apaizak Aizarnako bi nesken kontaktua pasa zien, ikastolan lagun zezaten. Joxean Artzerekin batera joan zen Donibane Lohitzunera, haiek ezagutzera.

22. Lasarteko ikastolan Zipitriaren metodologia

- **Erref:** LAS-023/041
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:01:48. **Bukatu:** 01:04:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Gogoan du Juantxok behin ikuskaria joan zela ikastolara. Arantxa Mendizabalek oso ospe ona lortu zuen denbora guxian. Elbira Zipitriaren metodologia erabiltzen zuen.

23. Lasarte-Oria izena, nondik?

- **Erref:** LAS-023/045
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:13:09. **Bukatu:** 01:14:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Gehienbat Lasarteko jendeak osatzen zuen Lasarte-Oria, baina Oria auzoa alde batera ez uzteagatik biak batzea pentsatu zuten.

24. Paperak egiteko sufritu egiten zuten batzuek

- **Erref:** LAS-023/047
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 01:14:26. **Bukatu:** 01:17:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Lasarte 5 udaletan banatuta egotean, paperak egiteko, administrazioarekin kontaktua izateko... zailtasun handiak izaten zituzten.

25. Herria sortzearen alde debalde lanean

- **Erref:** LAS-023/049

- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 01:17:28. **Bukatu:** 01:19:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Auzolanean egin zuten guztia, abokatuak eta arkitektoak debalde egiten zuten lan.

26. Brunetek langileei egindako etxeak

- **Erref:** LAS-023/050
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 01:19:00. **Bukatu:** 01:20:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

Brunet enpresak Orian fabrika jarri eta langileentzat etxeak eraiki zituen.

27. Lasarten Michelinek eta Luzuriagak agintzen zuten

- **Erref:** LAS-023/052
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 01:20:55. **Bukatu:** 01:24:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industrialak

Laburpena:

Lasarte industrializatuta zegoen oso, baina industria nagusiak Michelin eta Luzuriaga ziren. Michelin Lasarte eta Usuribilen artean zegoen.

28. Baserritar asko industrian lanean

- **Erref:** LAS-023/053
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 01:24:51. **Bukatu:** 01:27:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

- Ekonomia eta industria » Boom industrial

Laburpena:

Baserritar asko industrian lanean hasi zen, baina baserriko lana utzi gabe. Gaizki ikusirik egon dira baserritarrak, lantegian greba zenean baserrian lan egiten zutelako. Michelinek sekula ez zuen amore ematen greben aurrean.

29. Lasarten lur-jabeek agintzen zuten

- **Erref:** LAS-023/055
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 01:29:07. **Bukatu:** 01:30:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Tejada izeneko lur-jabea zen Lasarten nagusi. Komentuak ez zuen indar handirik herrian. Lasartek ez du alde zaharrik.

30. Soldata baxuak Orian

- **Erref:** LAS-023/057
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 01:33:19. **Bukatu:** 01:36:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Oriatarrek euren izaera oso errotuta zuten, lasartearrengandik bereiztuta zeuden. Oso soldata baxuak ziren han. Errepublikak garaian denak gorriak ziren han, eta nazionalista bakarra. Lasartek kategoria gehiago zuen. Belaunaldi batetik aurrera Lasarteko industrian hasi ziren lanean, eta hustu egin zen auzoa. Beranduago kanpotarrak joan ziren bertara.

31. Euskaldunak ez ziren kanpotarrekin nahasten

- **Erref:** LAS-023/059
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 01:37:15. **Bukatu:** 01:39:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Bi munduren talka gertatu zen lasartearren eta kanpotik lanera etorritakoen artean, ez ziren nahasten.

32. Kaleko jende asko baserritik jaitsitakoa

- **Erref:** LAS-023/061
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 01:39:22. **Bukatu:** 01:41:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Kaletarren eta baserritarren artean ez zegoen alde handirik, izan ere, baserritar asko kalera jaitsi ziren. Diru gehiago zuten familiak ere bazeuden, erdi burgesak, tartean Mercero eta Galardi.

33. Gerraosteko gosea

- **Erref:** LAS-023/063
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 01:42:11. **Bukatu:** 01:44:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Juantxok gogoan du gerraosteko gosea. Babarruna jaten zen batez ere, eta baserriko fruituak. Hala ere, baserrietan jende asko bizi zen eta ez zen denentzat iristen.

34. Olioak astebeteko jornala balio zuen

- **Erref:** LAS-023/065
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 01:46:10. **Bukatu:** 01:49:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gogoan du ogia mamiaren erdian fermetatzen zela eta mikatz mikatza zegoela. Komentuan kontrabajandoa egiten zen. Olioak gogorra saltzen zen.

35. Kontrabandoa herriko komentuan

- **Erref:** LAS-023/067

- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:50:13. **Bukatu:** 01:52:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gaztañaga delako batek monjen komentua erabiltzen zuen gerraostean kontrabandorako.

36. Bi osaba gerran hilak

- **Erref:** LAS-023/070
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 01:53:38. **Bukatu:** 01:56:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Politika eta Franco
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Amaren anaia eta aitaren anaia biak hil zituzten soldadu zeudela. Ezjakintasun handia zegoen gizartean, baita soldaduen artean ere.

37. Saretxoko harriaren historia

- **Erref:** LAS-023/072
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 01:59:53. **Bukatu:** 02:03:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Guardia Zibilek artzaiari ardiak lapurtu eta artzaia hil zuteneko istorioa.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-21

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com